

Hukuk Genel Kurulu 2024/537 E. , 2024/416 K.

•

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Tüketici Mahkemesi

SAYISI : 2023/92 E., 2024/53 K.

KARAR : Asıl davanın kabulüne

ÖZEL DAİRE KARARI : Yargıtay (Kapatılan) 13. Hukuk Dairesinin 02.07.2014 tarihli ve 2014/5766 Esas, 2014/22574 Karar sayılı BOZMA kararı

1. Taraflar arasındaki muarazanın giderilmesi davasından dolayı yapılan yargılama sonunda, Ankara Sincan 1. Tüketici Mahkemesince verilen davanın kabulüne ilişkin karar davalı vekilinin temyizi üzerine Yargıtay (kapatılan) 13. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, Mahkemece aşamalardaki usule ilişkin bozma ve direnme kararları sonrasında verilen son hükümle Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.
2. Direnme kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.
3. Hukuk Genel Kurulunca dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği düşünüldü:

I. YARGILAMA SÜRECİ

Davacı İstemi

4. Davacı, konut kredisini yapılandığı sırada kendisinden haksız şekilde yüksek faiz alındığını ileri sürerek söz konusu işlemin iptali ile sözleşmenin önceki faiz oranı üzerinden devamına karar verilmesini istemiştir.

Davalı Cevabı

5. Davalı vekili, uygulanan faizin davacının talep dilekçesinde belirtilen oran olduğunu, sonradan faizin haksız olduğu yönünde ileri sürülen iddianın iyiniyetle bağdaşmadığını belirterek davanın reddini savunmuştur.

İlk Derece Mahkemesi Kararı

6. Sincan 1. Tüketici Mahkemesinin 24.10.2013 tarihli ve 2012/260 Esas, 2013/2569 Karar sayılı kararıyla davanın kabulüne hükmedilmiştir.

Özel Daire Bozma Kararı

7. Yukarıda belirtilen karara karşı süresi içinde davalı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

8. Yargıtay (kapatılan) 13. Hukuk Dairesinin 02.07.2014 tarihli ve 2014/5766 Esas, 2014/22574 Karar sayılı kararı ile; "...Dosya kapsamı ile davacının,11.01.2012 tarihli bankaya hitaben verdiği dilekçesinde,"... konut kredisinin kalan vadesi 16 ay olacak şekilde % 1,68 faiz oranı ile yapılandırılmasını rica ederim." beyanının bulunduğu görülmektedir. Davacının konut kredisi kullanırken faiz oranını bilerek sözleşme düzenlediği ve yeniden yapılandırma için de verdiği dilekçede, istediği faiz oranına göre yapılandırma talep ettiği konusunda ihtilaf bulunmamaktadır. Davacı, yeniden yapılandırma sırasında uygulanan faiz oranının yüksek olduğunu iddia ederek eski oran üzerinden devam etmesini istemiş olup % 1,68 faiz oranı ile yapılandırılma sırasında hataya düştüğünü iddia etmemiştir. TMK'nun 2.maddesinde de öngörülen dürüstlük kuralı gereğince "Herkes haklarını kullanırken ve borçlarını yerine getirirken dürüstlük kurallarına uymak zorundadır. Bir hakkın açıkça kötüye kullanılmasını hukuk düzeni korumaz." Davacının, hukuken kendisine tanınan hak çerçevesinde borcunun yapılandırılmasını ve kendisine uygulanmasını istediği faiz oranına göre işlem yapılmasını talep ettikten ve talebi doğrultusunda işlem yapıldıktan sonra dönüp yeniden kendi istediği faiz oranının fahiş olduğu iddiası ile lehine hak doğmasını sağlamaya çalışması az yukarıda açıklandığı şekilde hakkın kötüye kullanılması olarak kabul edilmesi gerekir. Hal böyle olunca davacının talebinin haklı olmaması nedeniyle reddine karar verilmesi gerekirken aksine düşüncelerle davanın kabulüne dair yazılı şekilde hüküm tesisi usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir" gerekçesi ile karar bozulmuştur.

Bozma Kararı Sonrası Yargılama Süreci

9. Ankara Batı 1. Tüketici Mahkemesince verilen 04.12.2014 tarihli ve 2014/2818 Esas, 2014/5051 Karar sayılı ilk direnme kararı, davacı vekili tarafından temyizi üzerine Hukuk Genel Kurulunun 27.06.2019 tarihli ve 2017/13-596 Esas, 2019/794 Karar sayılı kararıyla kısa karar, hüküm fıkrası ve hüküm gerekçesi arasında çelişki yaratacak şekilde karar verilmiş olması nedeniyle usulüne uygun şekilde direnme hükmü tesis edilmesi için işin esası incelenmeksizin bozulmuştur.

10. Bu süreç içerisinde davacı tarafından birleşen dava açılmış ve sözleşme kapsamındaki taksitlerin

tamamının ödendiği, talep ettikleri faiz oranı uygulansaydı 1.424,00 TL daha az faiz ödeneceği belirtilerek bu meblağın davalıdan tahsili ve dosyanın asıl dava ile birleştirilmesi talep edilmiş, birleştirme kararı sonrası yargılamaya asıl dava dosyası üzerinden devam olunmuştur.

11. Hukuk Genel Kurulunun usul bozması sonrası Mahkeme 12.12.2019 tarihli ve 2019/399 Esas, 2019/756 Karar sayılı kararıyla bu kez direnme kararından dönerek Özel Dairenin bozma kararına uyduğunu belirtmiş ve asıl ve birleşen davanın reddine karar vermiştir.

12. Karar davacı vekili tarafından temyiz edilmiş, Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 13.10.2021 tarihli ve 2020/12304 Esas, 2021/10027 Karar sayılı kararıyla hüküm, Mahkemece yapılması gerekenin usul bozmasına uygun şekilde yeni bir direnme hükmü tesis etmekten ibaret olduğu, direnme yönündeki karardan dönülerek Daire bozma kararına uyulmasının mümkün olmadığı gerekçesiyle bozulmuştur.

13. Bu bozmaya karşı Mahkemece 12.04.2022 tarihli ve 2022/6 Esas, 2022/158 Karar sayılı kararla, önceki kararda ısrar edilmesinin zorunlu olmadığı, usulden bozulmuş bir direnme kararının taraflar için kazanılmış hak doğurmadığından bahisle direnme kararı verilmiştir.

14. Usule yönelik bu yeni direnme kararı davacı vekilinin temyizi üzerine Hukuk Genel Kurulunun 25.10.2022 tarihli ve 2022/3-700 Esas, 2022/1381 Karar sayılı kararıyla direnme kararı verilmesiyle taraflar için kazanılmış hak doğduğu gerekçesiyle yerinde görülmeyle bozulmuştur.

Direnme Kararı

15. Mahkemenin 01.02.2024 tarihli ve 2023/92 Esas, 2024/53 Karar sayılı kararı ile; Hukuk Genel Kurulu kararı doğrultusunda Özel Dairenin davanın reddi gerektiği yönündeki kesin bozma kararının aksi şekilde asıl ve birleşen dava kabul edilerek direnme kararı verilmiştir.

Direnme Kararının Temyizi

16. Direnme kararı süresi içinde davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

II. UYUŞMAZLIK

17. Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; konut kredisini yapılandırdığı sırada verdiği dilekçeyle talep ettiği oranda uygulanan faiz oranının haksız ve mevzuata aykırı olduğunu ileri süren davacı tüketicinin, kredi faizinin önceki koşullarda devam etmesi yönündeki talebinin somut olay bakımından yerinde olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

III. ÖN SORUN

18. Hukuk Genel Kurulunda yapılan görüşmeler sırasında işin esasının incelenmesine geçilmeden önce Mahkemece verilen son direnme kararının 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 373 üncü maddesinin beşinci fıkrası çevresinde öncelikle Özel Dairece incelenmesinin gerekip gerekmediği ön sorun olarak tartışılıp değerlendirilmiştir.

IV. GEREKÇE

19. Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "Bozmaya uyma veya direnme" başlıklı 373 üncü maddesinin beşinci fıkrasına göre "İlk derece mahkemesi veya bölge adliye mahkemesi kararında direnirse, bu kararın temyiz edilmesi durumunda inceleme, kararına direnilen dairece yapılır. Direnme kararı öncelikle incelenir. Daire, direnme kararını yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı Yargıtay Hukuk Genel Kuruluna gönderir".

20. Söz konusu maddenin önceki hâlinde direnme kararlarıyla ilgili incelemenin Hukuk Genel Kurulunca yapılacağı öngörülmüşken, 24.11.2016 tarihli ve 6763 sayılı Kanun'un 43 üncü maddesinde yapılan değişiklikle bu kararların öncelikle bozma kararını veren, yani kararına direnilen Özel Dairece yapılacağı düzenlemesi getirilmiştir. Buna göre Özel Daire, direnme kararını yerinde görürse kararını düzeltir; görmezse dosyayı bu aşamada Hukuk Genel Kuruluna gönderir. Dikkat edilirse burada direnme kararının ilgili Özel Daire tarafından haklı bulunması hâlinde Özel Dairenin verdiği bozma kararını kendisinin düzeltmesi ve Hukuk Genel Kuruluna dosyayı göndermemesi öngörülmektedir.

21. Bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihinden önce verilen kararlarla ilgili Yargıtay hukuk daireleri tarafından verilen bozma kararları üzerine mahkemelerce verilen direnme kararları da 6100 sayılı Kanun'un "Geçici Madde 4" hükmü gereğince, kararına direnilen daireye gönderilecektir.

22. Somut olayda ilk direnme kararı döneminde yukarıda belirtilen Özel Daire incelemesine ilişkin uygulama mevcut değilken, yargılama süreci içerisinde bu hüküm yürürlüğe girmiş ve temyiz incelemesine konu edilen son direnme kararı Özel Dairece 373 üncü maddenin beşinci fıkrası çerçevesinde işin esası yönünden incelenmemiştir.

23. Hâl böyle olunca Özel Dairece 6100 sayılı Kanun'un 373 üncü maddesinin beşinci fıkrasında öngörülen usul gereği inceleme yapılması, direnme kararı yerinde görülmez ise dosyanın yeniden Hukuk Genel Kuruluna gönderilmesi gerekir.

24. Bu nedenle dosya Özel Daireye gönderilmelidir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 373 üncü maddesinin beşinci fıkrası çerçevesinde inceleme yapılmak üzere dosyanın YARGITAY 3. HUKUK DAİRESİNE GÖNDERİLMESİNE,
12.09.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.